

Školu odloží pětina dětí, v Evropě zaostáváme

Podle prvních odhadů se i v příštím školním roce bude odklad nástupu na základní školu týkat přibližně každého pátého dítěte. Vyplývá to z dat, která má k dispozici ministerstvo školství.

Tento podíl je v porovnání s ostatními evropskými zeměmi poměrně vysoký, jak ostatně už letos v únoru konstatovala ve své výroční zprávě Česká školní inspekce.

Velmi mírný optimismus tak může vyvolávat alespoň fakt, že podíl dětí, u nichž byla letos podána žádost o odklad ze všech, které k zápisům přišly, se oproti stavu v roce 2009 snížil o 2,5 procenta.

§ 37 - Odložení povinné školní docházky

*Není-li dítě po **dovršení 6. roku** věku tělesně nebo duševně přiměřeně vyspělé a **požádá-li o to písemně zákonný zástupce dítěte do 31. května** kalendářního roku, v němž má dítě zahájit povinnou školní docházku, **odloží ředitel školy začátek povinné školní docházky o jeden školní rok, pokud je žádost doložena doporučujícím posouzením příslušného školského poradenského zařízení a odborného lékaře nebo klinického psychologa.***

*Začátek povinné školní docházky lze **odložit nejdéle do zahájení školního roku, v němž dítě dovrší osmý rok věku.***

Avšak vzhledem k silnému populačnímu ročníku současných předškoláků, se celkový počet žádostí o odklad v absolutních číslech zvýšil - podle odhadů o něj letos požádalo kolem 17 160 žáků, což je zhruba o tisíc více než loni (ale zase o necelý tisíc méně než předloni, kdy bylo toto číslo mimořádně vysoké).

A jak konkrétně mohou tato čísla vypadat "na místě", si můžeme ilustrovat na příkladu dvou českých měst.

Například ve Dvoře Králové nad Labem se k letošním zápisům dostavilo celkem 220 dětí. Z tohoto počtu žádají rodiče devětadvaceti z nich (tedy asi 13,2 %) o odklad povinné školní docházky. V Turnově se zapsalo 181 dětí, z nichž s odkladem počítá 18 z nich (tedy necelých deset procent).

Tato čísla nicméně však ještě nemusí být definitivní, protože podle mluvčí Jany Holíkové z ministerstva školství dává školský zákon zákonnému zástupci možnost podat žádost o odklad až do 31. května.

"Každopádně se počty odkladů v posledních letech drží stabilně na cca 22 %," konstatuje. Toto procento odráží podíl dětí ve věku sedmi a více let, které nastoupily na základní školu, z celkového počtu sedmiletých dětí.

Poruchy řeči a soustředění

Podle zmiňované zprávy ČŠI jsou nejčastějšími příčinami odkladu logopedické vady a poruchy řeči (31,9 %) a poruchy pozornosti a soustředění (31,3 %). Více jak jedenáct procent dětí s odloženou docházkou mělo podle inspektorů celkový opožděný vývoj řeči a u 14,6 % z nich byla zaznamenána nerozvinutá grafomotorika.

Česká školní inspekce proto vedení mateřských škol doporučuje zaměřit se více právě na tyto problémové oblasti.

"Ve vztahu k těmto okolnostem je riziko zvyšování podílu nekvalifikovaných pedagogických pracovníků zvláště závažné," upozorňuje zpráva ČŠI na jedno z rizik, která mohou v důsledku přispět k prohloubení tohoto problému.

Poměrně výrazný dopad mají odklady povinné školní docházky také na celkovou naplněnost mateřských škol. Podle zprávy České školní inspekce totiž vyplývá, že právě tato skupina dětí - spolu s těmi, které jsou mladší než tři roky - představují dohromady přibližně třetinu všech dětí v mateřských školách.

Placené opakování ročníku

Také proto dochází ke snahám počet dětí s odkladem školní docházky snížit. Jedním z takových pokusů je úprava školského zákona, která nově omezuje bezplatnost posledního ročníku mateřské školy (nevztahuje se samozřejmě na žáky se zdravotním postižením) na dobu dvanácti měsíců.

Tato úprava platí pro děti, které opakují poslední ročník školky počínaje letošním prvním lednem.

Na nezvykle vysokou míru odkladů reagují také politici - například stínový ministr školství, senátor Marcel Chládek (ČSSD), přišel s myšlenkou posunout povinnou školní docházku podle finského vzoru od sedmi let.

"Dítě v šesti letech ještě není dostatečně připraveno psychicky i fyzicky na základní školu," myslí si Chládek.